

ԿՈՄԻՏԵԱՍ

ՄԱՆԿԱԿԱՆ

ԽՄԲԵՐԳԵՐ

145

Երևան - 2014

ԿՈՄԻՏԱՍ

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԽՄԲԵՐԳԵՐ

ԵՐԵՎԱՆ
ԱՍՏՂԻԿ ԳՐԱՏՈՒՆ
2014

ՀՏԴ 783:784
ԳՄԴ 85.314
Կ 685

Կազմող և մասնագետ խմբագիր՝

Դ.Գ. Ղազարյան

**Ժողովածուն երաշխավորված է տպագրության
Հայաստանի երաժշտական ընկերության կողմից**

**Շնորհակալություն ենք հայտնում ՀՀ մշակույթի նախարարությանը
ժողովածուի հրատարակմանն աջակցելու համար**

Կոմիտաս

Կ 685 Մանկական խմբերգեր / Կոմիտաս.- Եր.: Աստղիկ գրատուն, 2014.- 36 էջ:

ՀՏԴ 783:784

ԳՄԴ 85.314

ISMN 979-0-69380-048-3

ISBN 978-9939-840-77-2

© «Աստղիկ գրատուն» հրատարակչություն, 2014

© Ղազարյան Դ., 2014

ՆՎԻՐՎՈՒՄ Է ՄԵԾՆ ԿՈՄԻՏԱՍԻ

ԾՆՆԴՅԱՆ 145-ԱՄՅԱԿԻՆ

ԵՄՎՈՒՄ ԻՍՄԱՐ

Քաղաքները է մեր ժողովրդի երաժշտական մշակույթը իր պարզապնակ քարքեր փուշերում: Հայ երգչախմբային արվեստը, որ սկիզբ է առել անհասկանալի ավերի ուղ շրջանում, սերտորեն կապված է մեր ժողովրդի ընդհանուր և առանձնապես երաժշտական մշակույթի հետ և բխում է կրակից: Մէ մի գիրք, ոչ մի կրթական արդարահայտել մեր ազգային կրթության արևելքի և սրբապատիվ և սրբապատիվ ճիշտ, ինչպես անում են այն պարսկական երգերը, որ մի բառով կոչվում է կոմիտասյան:

Հայ երաժշտական արվեստի պատմության մեզ Առաջինը երկուցը էր: Եւ իր երգերի մեզ գծագրվում է մեր անկյան ճանապարհը՝ գողթան մեղեդիներից մինչև իրարանկություն, 5-րդ դարի ասիական-մայրաքաղաքի ևրսապետի շարականներից, մինչև ևսրեկյան մեր անկողնական հոգևոր գանձերն ու քաղերը: Հայարանական ևրսապետ մեր ժողովրդի մեղեդիապան պատմությունը, կրս անկյան ճանապարհի կենսապիտանությունը, անկյան հարսությունն ու հմայքը, ուժն ու էությունն ունեն կոմիտասյան երգերը: Առաջինը և ազգագրագետը, գիրքական և երգիչ, իրարանկ և մանկավարժ՝ ևս իր բարձրակողմանի գործունեությամբ հակապական դեր խաղաց մեր ժողովրդի մշակույթի գրեթե բոլոր ոլորտների պարզապնակ գործում:

Փարսիցի «Աստի» հանդեսում քաղագրված հոդվածներից մեկում Առաջինը գրում է. «Քաղաքային երաժշտությունը ոչ թե պակասան շարժերի ծեփ է, այլ արեղծագործություն, այդ իսկ պարճառով անհրաժեշտ է արեղծել քաղաքայինություն, հային հարույ ոճ ու ոգի, ապա հետո ընդհանրապես մասին մրսածել, որովհետև երաժշտությունն էլ, ընդմի պես, ունի իր իրականական օրենքները, որոնք պակասան են քարքեր ազգերի համար»:

Հայ մեծ երաժշտագետը, իրերով ևս մեծ մանկավարժ, մշտապես իր ուղարություն կենդանում էր պահում դարձականների գեղարվեստական դասարանական հարցերը: Առաջինը գրանոր ժառանգության ուսումնասիրություններից երկում է, որ այդ գործում անհասկանալի դերը ևս հարկապետ է ժողովրդական երաժշտությանը և իր շարճագրան ու մշական հայ ժողովրդական երգերի մի մասը պարս ևրսապետական և հարկապետ մանկական երգչախմբերի համար: Իր այդ դարճականները Առաջինը բարձրացրեց և Էգիստանի Գեղարքան ճեղարանի երգչախմբում, դասարանական երգչոլորության ժանանակ, ինչպես ևս: Դրսի դարճություն: Մեռ ավերին, ևոյն երգերը, որպես դասարանական երգչոլորության կոլոր, Առաջինը քրանահարել է հայ իրարանկ, երաժիշտ ուսույիչների, որոնք և օգրագործել են իրենց պրակտիկ աշխարանկում, մանկական երգչախմբերի հետ աշխարելու ժանանակ:

Մանկական խմբերգերի սույն ժողովածուն նվիրվում է Առնիբարաի ծննդյան 145-ամյակին:

Այս ժողովածուի միզոցով, ցանկացել ենք մանկական երգչախմբերին, աշակերտությանը, ինչպես նաև երաժիշտ-մանկավարժ խմբավարներին ծանոթացնել նաև Առնիբարաի պոեզիային:

Հանձարել էրգասարտող՝ Առնիբարաը հետիևակ է նաև մի քանի ցաանկյակ բաևաարտողծոբոբոնևևերի: Քրակ էրա կեևկաևևոբոբոն օրոն էև ցոբաբոբել, պարպապեա հեևիևակև իրեև չի հաևարել կոչոևևևաևկոբ բաևաարտողն և գրել է իևև իր հաևաևար:

Առնիբարա-բաևաարտողն մեկ նվիրակյան ու ծաևոթ նոցև ակոևևն է, մարդ՝ ով ցոբյալ դեպքոև ոչ թե երգոև է, այլ խոսոև է մեկ հեար: Գոնոև է ծաևերի ու ծաղկևերի հեար իր խոհերի մաևին՝ բևոբոբան, կյաևևի գեղեկոբոբոնևևերի, մարդկյակև կարոբի, երապևևևևերի, գեղևոբոբան և վերգապեա խոսոև է Տիրոգ հեար, և այև ամեևի մաևին, որ կարող է խոսել մարդը, երբ մևոև է իևև իր հեար:

Աարծոև ենք, որ ուաևևեղի կլիևի ծաևոթաևալ և ընրոչիևեղ Առնիբարաի քերթևածիևերը, որոևք վոեբիկ ժողովածոևով առագիև ակգաև հրապարակվել են Մեևն Առնիբարաի ծննդյան 100-ամյակի օրերին:

Երգչախմբային արվեստը ժաևաևակի կեևկաևևի ցարեգրոբոբոնև է, այև պարմոբոբան և ժողովրդի ջայևն է, որև արքապորոև է ժողովրդի ապգային իևևևագիարակցոբոբոնը, նրա հոգևոր կյաևևբը: Առնիբարաը հաևձարել արվեստրագերի և գիարևակաևի խորաթախևևոբոբոբանը բևրոևեղ բապմաջայևոբոբան նշաևակոբոբոնը հայ ապգային երաժշտոբոբան ջևաևկորևևևն մեգ, և իրաևկաևը հաևձարվոև է հայ բապմաջայև երաժշտակյան արվեստի հիևևաղիբը:

Պալիթ Ղապարյան

ՀԱ՛ՅՐ ՄԵՐ

Խոսք՝ Կոմիտասի

Խոսելով /ազատ չարիով/
Lamentoso (tempo rubato) ♩ = 40

mp

Հա՛յր մեր, տո՛ւր մեզ, տո՛ւր Քո շը - նորհ, լի - ու - լի,

5 *p* *mp* *poco a poco cresc.*

ա - մեն օր. Հա՛յր մեր, Կյա՛նք տո՛ւր մեր մայ - ըի - կին,

9 *f* *mf*

Կյա՛նք տո՛ւր մեր հայ - ըի - կին, Հա՛յր մեր, մեզ պա - հե՛ Քո Ա - ջով,

14 *mp* *f* *p* *pp* *molto ritenuto* *pp*

մեզ օրհ - նե՛ Սուրբ Խա չով, Հա՛յր մեր, Դո՛ւ պա - հա - պան մեր...

Հա՛յր մեր,
Տո՛ւր մեզ, տո՛ւր Քո շընորհ,
Լիուլի, ամեն օր.
Հա՛յր մեր,
Կյա՛նք տո՛ւր մեր մայրիկին,
Կյա՛նք տուր մեր հայրիկին,
Հա՛յր մեր,
Մեզ պահե՛ Քո Աջով,
Մեզ օրհնե՛ Սուրբ Խաչով,
Հա՛յր մեր,
Դո՛ւ պահապան մեր...

[Գրված է Մեծ Եղեռնի օրերին]

Ո՛Վ ՄԵԾԱՍՔԱՆՉ ԴՈՒ ԼԵԶՈՒ

Գովական
Lodativo ♩ = 46

Մեղմ և խորհրդավոր
Piano, ma rilevante

քնքույշ
dolce

I
 II
 III

Ով մե - ծա - սքանչ ղու լե - զու. ով հեշտ բար - բառ մայ - բա - կան
 Ով մե - ծա - սքանչ ղու լե - զու. ով հեշտ բար - բառ մայ - բա - կան
 Ով մե - ծա - սքանչ ղու լե - զու. ով հեշտ բար - բառ մայ - բա - կան

անուշիկ
tenero

սրտագեղուն
con passione

5

քաղց - բա - հըն - չուն բա - ռե - բաղ մը - ման ար - դյոք այլ տեղ կա՞ն
 քաղց - բա - հըն - չուն բա - ռե - բաղ մը - ման ար - դյոք այլ տեղ կա՞ն
 քաղց - բա - հըն - չուն բա - ռե - բաղ մը - ման ար - դյոք այլ տեղ կա՞ն

շատ նուրբ
delicato
 վճիտ
chiara
 հպարտ
con alterezza

Կարոզին
Patetico ♩ = 66
սերտիվ և սահուն
scorrevole e cresc

9

Դու որ նախ ինձ հըն - չե - ցիր. նախ սի - բո ոհ հեշտ խոս - քեր
 Դու նախ ինձ հըն - չե - ցիր. նախ սի - բո ոհ հեշտ խոս - քեր
 Դու որ նախ ինձ ինձ հըն - չե - ցիր. նախ սի - բո ոհ հեշտ խոս - քեր.

հպարտ
con alterezza
 հաս - հաս
marcando
 վճիտ
chiara
 սերտիվ և սահուն
scorrevole e cresc
 զոհ
contento

13

սերտիվ և սահուն
scorrevole e cresc

այն նախ ըզ-բեզ	թո-թո - վելս,	դեռ իմ մըտ - քեմ	չէ ե-լեր:
<i>հայարա</i> <i>con alterezza</i>		<i>հատ-հատ և մտածկոտ</i> <i>marcando e pensieroso</i>	
այն ըզ-բեզ	թո թովելս,	դեռ իմ մըտ - քեմ	չէ ե-լեր:
<i>սերտիվ և սահուն</i> <i>scorrevole e cresc</i>		<i>կարոտով</i> <i>con tenerezza</i>	<i>հաստատելով</i> <i>con fermando</i>
այն նախ ըզ-բեզ	բեզ թո - թո վելս,	դեռ իմ մըտ - քեմ	չէ ե - լեր:

Մրտակոչ
Di cuore

սերտիվ, պայծառ և կրակով
scorrevole, splendido e con fuoco

17

Իմ մայ-րե նի	քաղ-ցըր լե-զու.	կեաց ան - սա-սան	կեաց հա-վետ
<i>սերտիվ, պայծառ և կրակով</i> <i>scorrevole, splendido e con fuoco</i>			
Իմ մայ-րե նի	քաղ-ցըր լե-զու.	կեաց ան - սա-սան	կեաց հա-վետ
<i>մերթին հրճվանքով</i> <i>allegramente</i>			
Իմ մայ - րե - նի	քաղ-ցըր - լե - զու.	ան - սա-սան	կեաց հա-վետ

վեհ և լեցուն
sublime e con piena passione

21

կեաց միշտ լե-զուդ	հայկ-ար-ժան	կեաց ծաղ-կա-լից	ծաղ-կա-վետ:
<i>վեհ և լեցուն</i> <i>sublime e con piena passione</i>			
կեաց միշտ լե-զուդ	հայկ-ար-ժան	կեաց ծաղ-կա-լից	ծաղ-կա-վետ:
<i>վեհ և պայծառանայով</i> <i>sublime e splendido</i>			
կեաց միշտ լե - զուդ	հայկ-ար - ժան	ծաղ-կա-լից	ծաղ-կա-վետ:

ԵՍ ԼՍԵՅԻ ՄԻ ԱՆՈՒՇ ՉԱՅՆ

Երազուն
Sognando $\text{♩} = 60$

I
II
III

Ես լսե - ցի մի ա-նուշ ձայն. Իմ ծե-րա - ցած մոր մոտ էր.
Ես լսե - ցի մի ա-նուշ ձայն. Իմ ծե-րա - ցած մոր մոտ էր.
Ես լսե - ցի մի ա-նուշ ձայն.

5

splendido con animazione *արտմանգին
con tristezza*

Փայլեց նը - շույլ ու - րա - խու - թյան. Բայց ափ-սո՛ւ. որ Է - րազ էր:
Փայլեց նը - շույլ ու - րա - խու - թյան. Բայց ափ-սո՛ւ. որ Է - րազ էր:
Փայլեց նը - շույլ ու - րա - խու - թյան. Բայց ափ-սո՛ւ. որ Է - րազ էր:

Ես լսեցի մի անուշ ձայն.
Իմ ծերացած մոր մոտ էր,
Փայլեց նշույլ ուրախության,
Բայց ափսո՛ւ, որ երազ էր:

Եվ մեղեդին տխուր, մայրենի
Հիշեց մանկության օրեր,
Մորըս համբույրն ես ըզգացի,
Ա՛խ, ափսո՛ւ, որ երազ էր:

Կարկաչառու աղբյուրն այնտեղ
Թափալում էր մարգարիտ.-
Նա հրստակ էր որպես բյուրեղ,
Այն երա՛զ էր ցնորամիտ:

Կրթօքին սեղմեց կարոտագին,
Աչքերս սրբեց - շատ թաց էր,-
Բայց արտասուքս գնում էին...
Ա՛խ, այդ ինչո՞ւ երազ էր...

ԱԽ, ՄԱՐԱԼ ՋԱՆ

Con desiderio ♩ = 88

Դանդաղ, ազատ չափով, զգացված

pp

I
Ախ, մա - րալ ջան, կո - կո - նըս թոռ - մած

II
Ախ, մա - րալ ջան, կո - կո - նըս թոռ - մած

7

mp *mf* *pp*

մը - նաց, ջան, գյա - րալ ջան,

մը - նաց, ջան, գյա - րալ ջան,

13

p

սիր-տըս կը - րա - կած մը - նաց:

սիր-տըս կը - րա - կած մը - նաց:

Ախ, մարալ ջան,
Կոկոնս թոռմած մնաց,
Ջան, գյարալ ջան,
Սիրտս կրակած մնաց:

Ախ, մարալ ջան,
Ինչ անեմ իմ ապրելը,
Ջան, գյարալ ջան,
Իմ աչքերը թաց մնաց:

ԱՆՁԻՆՔ ՆՈՒԻՐԵԱԼ

Վասն աղջնակների երգչախմբի

Դանդաղ, զգացմունքով
Lento, con anima

I
II
III

Ան - ձինք նը - լիր - եալք սի - րոյն Քրիս - տո - սի,
Ան - ձինք նը - լիր - եալք սի - րոյն Քրիս - տո - սի,
Ան - ձինք նը - լիր - եալք սի - րոյն Քրիս - տո - սի,

5

երկ - նա - տր նա - հա - տակք եւ կու - սանք ի - մաս - տունք,
երկ - նա - տր նա - հա - տակք եւ կու - սանք ի - մաս - տունք,
երկ - նա - տր նա - հա - տակք եւ կու - սանք ի - մաս - տունք,

9

ի պար - ծա - նըս ձեր բարձ - րաց - եալ տօ - նէ
ի պար - ծա - նըս ձեր բարձ - րաց - եալ տօ - նէ
ի պար - ծա - նըս ձեր բարձ - րաց - եալ տօ - նէ

13

Մայր Սի - ովն դըս - տն - քօքն իս - րովք
Մայր Սի - ովն դըս - տն - քօքն իս - րովք
Մայր Սի - ովն դըս - տն - քօքն իս - րովք

17

Հոփի-սի - մե մեծ խոր - հուրդ եւ ա - նուն ցան - կա - լի,

Հոփի-սի - մե մեծ խոր - հուրդ եւ ա - նուն ցան - կա - լի,

Հոփի-սի - մե մեծ խոր - հուրդ եւ ա - նուն ցան - կա - լի,

21

ըն-ծայ - եալ ի յերկ - րի եւ դաս - եալ ընդ հրէշ-տակս,

ըն-ծայ - եալ ի յերկ - րի եւ դաս - եալ ընդ հրէշ-տակս,

ըն-ծայ - եալ ի յերկ - րի եւ դաս - եալ ընդ հրէշ-տակս,

25

ե - դեր օ - րի - մակ սըր - բու - թեան կու - սա - մաց

ե - դեր օ - րի - մակ սըր - բու - թեան կու - սա - մաց

ե - դեր օ - րի - մակ սըր - բու - թեան կու - սա - մաց

29

վար-դա - պե - տու - թիւն ա - ղանց ար - դա - բոց:

վար-դա - պե - տու - թիւն ա - ղանց ար - դա - բոց:

վար-դա - պե - տու - թիւն ա - ղանց ար - դա - բոց:

ԼՈՒՄՆԱԿՆ ԱՆՈՒՇ

Հանդարտ, խաղաղ, մեղմ, գեղեցիկ
Andante placabile, venusto

$\text{♩} = 52$

I
 Լու-նակն ա - նուշ, հովն ա - նուշ, վայ, լն,
 II
 Լու-նակն ա - նուշ, հովն ա - նուշ, վայ, լն,

7
 I
 լն, լն, լն, վայ, լն, լն, լն, լն,
 II
 լն, լն, լն, վայ, լն, լն, լն, լն,

13
 I
 Շի - նա - կա - նի քունն ա - նուշ, էր - նեկ
 II
 Շի - նա - կա - նի քունն ա - նուշ, էր - նեկ

19
 I
 էն օ - րեր որ կել - նենք սա - րեր:
 II
 էն օ - րեր որ կել - նենք սա - րեր:

Հոտաղ եզներ կարածա,
 Մաճկալ պառկեր՝ քունն անուշ:

Դաշտեր ձորեր մնջեր են,
 Ջրեր գլգլան՝ ձենն անուշ:

Հավքեր թռան իրենց բուն,
 Բլբուլի տաղն էր անուշ:

ԲԱՆԱՍԵՂԵՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԱՍԾՎԱՅ ԻՄ

Սիրո սերմը պատկերի,
Յրո գերմը պատկերի,
Յոյին շուկն փշելով
Յոգի կյանքը կարեկիր:

Եվ Արևը լուսին ծարձենա ծարեցամ,
Եվ ի՞նչ հոգին Յոգուր ցոյով շարեցամ,
Ի՞նչ արտիկի սերն ու բույր, սիրո խոյր՝
Ամստրի ծեղ, որպես կայծակ սահեցամ:

ԱՂԵՐՍ

Կա՛յ, Տե՛ր, Տե՛ր ի՞նչ,
Բա՛յ, Տե՛ր, սե՛ր ի՞նչ,
    Չարկին դեկեր
    Ի՞նչ թեկեր,
Տո՛ւր, Տե՛ր
Յո՛ւր, Տե՛ր,
    Որպես խոստեր
    Էլ չարդան
    Ի՞նչ ուրեր....:

ԱՂՈՔ

Կա՛րդ, դու կարճ կարծիր ոգիդ,
Ետրմակ շուշան՝ սիրո ու հոգիդ.
    Մանուշակ
    Անուշակ
    Գուրգուրե՛ն
    Ու բուրե՛ն:
Տո՛ւր, առանձին՝ ոսկի արե՛լ,
Յո՛ւյն անթառամ կյանք կարսարե՛լ:
    Օրե՛ն օր
    Նորե՛ն նոր
    Յար գարուն
    Չարդարուն:

ԿՈՒՅՐԸ

Տե՛ր ի՞նչ,
Սե՛ր ի՞նչ.
    Չարկին Բազեր՝
    Կարսարույրն ի՞նչ արե՛ր.
Լո՛ւյս ցուր.
Յո՛ւյս ցուր.
    Ասա՛ն նայե՛ն
    Ի՞նչ արե՛րուն խնայե՛ն:

ԱՀԱ ԾԱԳԵՅ ԿԱՐՄԻՐ ԱՐԵՎ

Հանդարտ, քերև, հարմար
Andante comodo $\text{♩} = 56$

I
U - հա ծա-գեց կար - միր ա-րև, տար ու պայ-ծառ է օ - թը. ղև քա-շե-ցեք,

II
U - հա ծա-գեց կար - միր ա-րև, տար ու պայ-ծառ է օ - թը. ղև քա-շե-ցեք,

III
U - հա ծա-գեց կար - միր ա-րև, տար ու պայ-ծառ է օ - թը. ղև քա-շե-ցեք,

6
սի - բուն եզ-ներ, ա-նաջ տա-րեք ա - թո-րը, ա - նաջ տա-րեք ա - թո-րը:

սի - բուն եզ-ներ, ա-նաջ տա-րեք ա - թո-րը, ա - նաջ տա-րեք ա - թո-րը:

սի - բուն եզ-ներ, ա-նաջ տա-րեք ա - թո-րը, ա - նաջ տա-րեք ա - թո-րը:

Սհա ծագեց կարմիր արև,
Տար ու պայծառ է օրը,
Դեհ, քաշեցեք, սիրուն եզներ,
Առաջ տարեք արորը:

Վարը վարենք, ակոս փորենք,
Խոր ակոսներ հողի մեջ,
Սերմը ցանենք, որ հունձ հրճենք,
Յորեն դիզենք կալի մեջ:

Կրգա ձմեռ, մենք վախ չունինք,
Ուրախ կանցնի մեր օրը,
Ուտելու միշտ պաշար ունինք,
Լի և կուշտ է մեր փորը:

ԽՈՒՄԱՐ

Թեքև, կատակով $\text{♩} = 60$
Licto

mp

I
Խու - մար պառ - կե՛ն և - րես բաց,
Դե - ղին կար - պետ, բըմ - բուլ բարձ,

II
Խու - մար պառ - կե՛ն և - րես բաց,
Դե - ղին կար - պետ, բըմ - բուլ բարձ,

5 *f* *mf* *f* *marcato*

I
Հո՛ւյ, հո՛ւյ, հո՛ւյ պը - տա դըմ - բա,
Հո՛ւյ, հո՛ւյ, հո՛ւյ պը - տա դըմ - բա,

II
Հո՛ւյ, հո՛ւյ, հո՛ւյ պը - տա դըմ - բա,
Հո՛ւյ, հո՛ւյ, հո՛ւյ պը - տա դըմ - բա,

9 Մի փոքր հանդարտ, հանդիսավոր, առատ հնչյունով $\text{♩} = 48$

I
Հե՛յ, հե՛յ, լավն է, հե՛յ, հե՛յ, լավն է:
Հե՛յ, հե՛յ, լավն է, հե՛յ, հե՛յ, լավն է:

II
Հե՛յ, հե՛յ, լավն է, հե՛յ, հե՛յ, լավն է:
Հե՛յ, հե՛յ, լավն է, հե՛յ, հե՛յ, լավն է:

Անուշ քընե երես բաց,
Հոպ, հոպ, հոպ պըտա դըմբա,
Սահակն եկավ՝ խելք գընաց,
Հե՛յ, հե՛յ, լավն է,
Հե՛յ, հե՛յ, լավն է:

Հաջոնց կալը բոլոր պար,
Խումար մեջը կխաղար:

Գարնան բացվեց նոր լալա,
Խումար բերեց գույգ բալա:

ՄԱՅՐԵՆԻ ԼԵԶՈՒ

Համարձակ, սիրալիր
Ardito, con amore $\text{♩} = 100-104$

mf

I
Մայ-րե-նի լե-զու մայ-րե-նի բար-բառ ա - խորժ ըն-տա-նի իմ հո - զու հա-մար

II
Մայ-րե-նի լե-զու մայ-րե-նի բար-բառ ա - խորժ ըն-տա-նի իմ հո - զու հա-մար

5 *mp con dolcezza*

ա - նա-ջին դու խոսք ա - կան-ջիս հա-սամ դու սի - թո քաղց-րիկ ա - նա-ջին հո-դած

mp

ա - նա-ջին դու խոսք ա - կան-ջիս հա-սամ դու սի - թո քաղց-րիկ ա - նա-ջին հո-դած

9 *cresc.*

ման - կա-կան լեզ - վիս թո - թո - վանք տը - կար հըն - չում ես իմ մեջ դու

cresc.

ման - կա-կան լեզ - վիս թո - թո - վանք տը - կար հըն - չում ես իմ մեջ դու

13 *f* *p*

միշտ ան - դա - դար: Ոհ ինչ - պես պղղ - տար էր սղր-տիս

f *mp*

միշտ ան - դա - դար: Ոհ ինչ - պես պղղ - տար էր սղր-տիս

17 *p*

օ - թը երբ պան - դուխտ է - ի օ - տա - րի տա - նը է - թե

p

օ - թը երբ պան - դուխտ է - ի օ - տա - րի տա - նը է - թե

21 *cresc.*

հարկ էր ինձ այլ-ազ - զի լեզ-վով իմ մխտ - քը հայտ - նել օ -

հարկ էր ինձ այլ-ազ - զի լեզ-վով իմ մխտ - քը հայտ - նել օ -

24 *f*

տար քա - նե-րով, որ ձայն ող - ջու-նի քը - նավ իսկ չեն ինձ

տար քա - նե-րով, որ ձայն ող - ջու-նի քը - նավ իսկ չեն ինձ

28 *mf* *f*

Գե - ղե-ցիկ լե - գու հրա-շա-լի լե-գու այդ ինչ - պես քաղ-ցըր հըն-չում էս ինձ դու

Գե - ղե-ցիկ լե - գու հրա-շա-լի լե-գու այդ ինչ - պես քաղ-ցըր հըն-չում էս ինձ դու

32 *p* *mf*

կար-միր ա - վե - լի քաջ ծա-նո - թա-նալ քո ճոխ գան-ձե - րին հո-գով հա-յա-նալ

կար-միր ա - վե - լի քաջ ծա-նո - թա-նալ քո ճոխ գան-ձե - րին հո-գով հա-յա-նալ

36 *p* *cresc.*

ա - սես քե ա - հա խոր գե - րեզ - մա - նից պա - պերն ու հայ-րեր կան -

ա - սես քե ա - հա խոր գե - րեզ - մա - նից պա - պերն ու հայ-րեր կան -

40 *f* *elevato*

- չում է - ին ինձ: Հըն-չիր դու հըն - չիր այժմ եվ հա -

չում է - ին ինձ: Հըն-չիր դու հըն - չիր այժմ եվ հա -

44 *con dolcezza, ma marcato*

վի - տյան մայ - րե - նի լե - գու բար-բառ սի - րա - կան բարձ - րա -

վի - տյան մայ - րե - նի լե - գու բար-բառ սի - րա - կան բարձ - րա -

48 *cresc.* *f* *mp*

ցիր ա - ըի հը - նու - քյան փո-շուց դու հայ ին լե - գու մո -

ցիր ա - ըի հը - նու - քյան փո-շուց դու հայ ին լե - գու մո -

51 *f* *ff*

ուսց - ված վա-դուց որ սիրտ ա - մե-նայն վա - ռի քո սի - րով:

ուսց - ված վա-դուց որ սիրտ ա - մե-նայն վա - ռի քո սի - րով:

Մայրենի լեզու, մայրենի բարբառ,
 Ախորժ, ընտանի իմ հոգու համար,
 Առաջին դու խոսք ականջիս հասած,
 Դու սիրտ քաղցրիկ առաջին հողած
 Մանկական լեզվիս թոթովանք տրկար,
 Հընչում ես իմ մեջ դու միշտ անդադար:

Ոհ, ինչպես պրողոտր էր սրբախ օրը,
 Երբ պանդուխտ էի օտարի տանը,
 Եթե հարկ էր ինձ այլազգի լեզվով
 Իմ միտքը հայտնել օտար բառերով,
 Որ ձայն ողջույնի բընավ իսկ չեն ինձ:

Գեղեցիկ լեզու, հրաշալի լեզու,
 Այդ ինչպես քաղցրը հնչում ես ինձ դու,
 Կամիմ ավելի քաջ ծանոթանալ
 Քո ճոխ գանձերին, հոգով հայանալ,
 Ասես թե, ահա, խոր գերեզմանից
 Պապերն ու հայրեր կանչում էին ինձ:

Հընչիր դու, հընչիր այժմ և հավիտյան,
 Մայրենի լեզու, բարբառ սիրական,
 Բարձրացիր արի հընուքյան փոշուց,
 Դու հայ իմ լեզու մոռացված վաղուց,
 Որ սիրտ ամենայն վառի քո սիրով:

ԷՍ ԱՌՈՒՆ ՋՈՒՐ Է ԳԱԼԻՍ

Սիրալիր $\text{♩} = 120$
Affettuoso

mp

I
 Էս ա - ուն ջուր է գա - լիս

II
 Էս ա - ուն ջուր է գա - լիս

5 *mp*

մի տե - սեք ուր - է գա - լիս,

մի տե - սեք ուր - է գա - լիս,

9 *mf* *mp* *p*

գա - լիս է, հեյ ջան, սեյր ա - նն:

mp *p*

գա - լիս է, գա - լիս է, հեյ ջան, սեյր ա - նն:

Վարդ եմ քաղել մաղերով,
 Վեր եմ դրել շաղերով,
 Հեյ ջան, գալիս է սեյր անն:

Արի իմ ազնիվ ընկեր,
 Առաջ գամ քեզ տաղերով:
 Հեյ ջան, գալիս է սեյր անն:

ԱՊԱՐԱՆԸ ՔԱՐՈՏ Ա

Չուսպ, զվարթ
Sostenuto, licto ♩ = 60

I
U - պա - րա - նը   քա - ռոտ ա,   լե,   լե,   լե,   լե,   ջան,

II
- պա -   րա -   նը   քա - ռոտ   ա,   լե,   ջան,

III
Ս - պա - րա - նը   քա - ռոտ ա,   քա - ռոտ   ա,   լե,   ջան,

5
քա - ռի տա - կըն   ա - ռոտ ա,   լե,   ջան,   լե,   լե,   ջան,

II
քա - ռի   տա -   կըն   ա - ռոտ   ա,   լե,   ջան

III
քա - ռի տա - կըն   ա - ռոտ ա,   ա - ռոտ   ա,   լե,   ջան,

9
Տա - ռին տասն - եր -   կու ա - միս,   լե,   լե,   լե,   լե,   ջան,

II
Տա - ռին   տասն - եր -   կու   ա - միս,   լե,   լե,   ջան,

III
Տա - ռին տասն - եր - կու ա - միս,   ա - միս,   լե,   լե,   ջան,

13
սե - րը քա - լին   կա - ռոտ ա,   լե,   ջան,   լե,   լե,   ջան:

II
սե - րը   քա -   լին   կա - ռոտ   ա,   լե,   ջան:

III
սե - րը քա - լին   կա - ռոտ ա,   կա - ռոտ   ա,   լե,   ջան:

ԱՆՁԻԵՎՆ ԵԿԱՎ

տարբերակ Ա

Աշխույժ, սիրալիր
Allegretto amabile ♩ = 100

I *mf*
Անձ - րեվն ե - կավ շա - դա - լեն, ու - ռու տն - րեվ

II *p*
Անձ - րեվն ե - կավ շա - դա - լեն, ու - ռու տն - րեվ

III *p*
Անձ - րեվն ե - կավ շա - դա - լեն, ու - ռու տն - րեվ

4
pp *mf*
դո - դա - լեն վայ լե, լե, լե, լե, լե, լե, լե, լե: *mf* *p*
դո - դա - լեն վայ լե, լե, վայ լե, լե, վայ լե, լե: *mf* *p*
դո - դա - լեն վայ, լե, վայ վայ, լե վայ լե, լե:

տարբերակ Բ

Աշխույժ, սիրալիր
Allegretto amabile ♩ = 100

I *mf*
Անձ - րեվն ե - կավ շա - դա - լեն ու - ռու տն - րեվ

II *p*
Անձ - րեվն ե - կավ շա - դա - լեն ու - ռու տն - րեվ

III *p*
Անձ - րեվն ե - կավ շա - դա - լեն ու - ռու տն - րեվ

pp *mf* *p*
դո - դա - լեն վայ, լե, լե, լե, լե, լե, լե, լե: *mf* *p*
դո - դա - լեն վայ լե լե *pp* *mf* *p*
դո - դա - լեն վայ, լե, լե:

Հրեա եկավ իմ աղբեր,
Այ ձին տակին խաղալեն:

Խալիչեքը փրոնել են,
Նախշուն բարձեր դրոնել են:

ԿԱՆԵՐԳ

Եռանդրոն, ազատ, իմպրովիզացիոն
Energico, commodo

f *mf*

I Ռ-տիղ ա - րա, Ծի-բան ջան,

II Ռ-տիղ ա - րա, Ծի-բան ջան,

III Ռ-տիղ ա - րա, Ծի-բան ջան,

11 *mp* **Հանդարտ**

ման ա - րի: Հա-շա նը դար ման ա - րա,
Հաս-կե ըն ցո- ընն ա - րա,
ման ա - րի: Հա-շա նը դար ման ա - րա,
Հաս-կե ըն ցո- ընն ա - րա,
ման ա - րի: դար - ման ա - րա,
ցո - ընն ա - րա,

19 **Ավելի հանդարտ**

Պռե - ըն, Հոմ, պռե, պռե - ըն - հոմ, պռե,
Պռե - ըն, Հոմ, պռե, պռե - ըն - հոմ, պռե,
Հո, հո, ջան, պռե, հո, հո, ջան

25 1. 2. 9 3. 9

պռե - ըն, ջան: պռե - ըն, ջան:
պռե - ըն, ջան: պռե - ըն, ջան:
պռե, պռե հո, ջան:

1. Ոտիղ արա, Ծիրան ջան, ման արի:
2. Յորենը ինձ, Տոկան ջան, ման արի:
3. Դարմանը քեզ, Ծաղիկ ջան, ման արի:

ԱՇՈՒՆ ՕՐ

Մեկուկ ամսերի վար տկան
Օրան, օրան,

Սարի վրա շար տկան:

Ճաշից առաջինը,

Պաշից, սառած օր:

Գոռաց երկինք, բուք արած,

Հեղաց, հեղաց,

Ճերմակ երկիր սուգ արած:

Ճաշից հեռուն ամպ,

Երկիր դրոշաց - բաժնի:

Բողբոջ արեմ վրդ կապից,

Դողաց, սողաց,

Արյուն - ամպից բոց կապից:

Հարսից լեռան լանդ,

Լեռան ցամաքանդ:

Տեղաց անձրեմի ծաղ գալով,

Մարմանդ - ծարմանդ,

Հոգնած փերեմի շաղ գալով:

Երկիր բուն դրած,

Եվ բռնուն բռնած:

Հուզված առուն փախ փված

Սողուն - սողուն,

Չորած ծոցը կախ փված:

Բաժին էլ ամպ վեր,

Արած ցարաբեր:

Մոխիր ամսերի ժիր տկան

Դալուկ - դալուկ,

Սարի վրա ցիր տկան:

Հալից առուն օր

Կյանքիս սեղանից:

ԱՇՈՒՆ-ՓԻՇԵՐ

Չյունիկ լուսին

Սարի ուսին,

Դեղին - կարծիր շաղալ են

Ալիք - ալիք թաղալ են,

Ճուր ծոցին

Այ ժապավեն

Տվի բոցին:

Ճարտը, հողմեր,

Աճեն կողմեր,

Թռչուն դարտի երգելով,

Հեռու - հեռու հերկելով,

Երան - երան

Թռչելով

Օրի վրան:

ԱՇՈՒՆ

Ճարտը, թփեր լեցուն ծիրց,

Մառան ցարան գիրկ ու գիրկ,

Աչուն սնամ:

Սաղարթ - սաղարթ սարտելով,

Ուկի փերեմի դարտելով,

Աչուն թնամ:

Ճարտի ու բուք փցելով,

Հայուն - ծայուն ծցելով

Աչուն ծնամ:

ՋԱՆ ԳԱՌՆՈՒԿ

Աշխույժ, սիրալիկ
Allegretto amabile ♩ = 100

I *mf* *meno* *f*

Կա - պեմ վը - զիդ զընգ - զամ - զակ. դե՛, հե՛,
Դաշ - տը բո - լոր կա - նաչ խոտ. խոտ. *f*

II *mf* *f*

Կա - պեմ վը - զիդ զընգ - զամ - զակ. դե՛, հե՛,
Դաշ - տը բո - լոր կա - նաչ խոտ. խոտ. *f*

6

զըն-զը, զըն-զը, դե՛, հե՛, ջա՛ն, Օ - ըր տար է, ա - ըն - զակ.
Ա - թի տա - նեմ քեզ ա - ըն - խոտ.

զըն-զը, զըն-զը, դե՛, հե՛, ջա՛ն, Օ - ըր տար է ա - ըն - զակ.
Ա - թի տա - նեմ քեզ ա - ըն - խոտ.

13 *Fine* *p*

դե՛, հե՛, զըն-զը զըն-զը ջա՛ն զառ - նուկ: Ջուր կու - զա վե -
դե՛, հե՛, զըն-զը զըն-զը ջա՛ն զառ - նուկ: Ջուր կու - զա վե -

19 *mf* *p*

րին սա - ընն, սարն օ - լո - ըն - լեն, կը - թափ -
րին սա - ընն, սարն օ - լո - ըն - լեն, կը - թափ -

26 *D.C. al Fine*

վի մար - մար քա - ընն, կաթ - կաթ ծո - ըն - լեն:
վի մար - մար քա - ընն, կաթ - կաթ ծո - ըն - լեն:

senza ripetizione

ՄԱՐ-ՄԱՐ

Լայն երգային
Largo, dolce ♩ = 92

mf

I Մար, սար, Ես սա - րե - րի ծա - դիկն եմ

II Մար, սար, Ես սա - րե - րի ծա - դիկն եմ

III Մար, սար, Ես սա - րե - րի ծա - դիկն եմ

7 *mf*

զան, զան, Ես Լե - վո - ցի քոյ - րիկն եմ:

զան, զան, Ես Լե - վո - ցի քոյ - րիկն եմ:

զան, զան, Ես Լե - վո - ցի քոյ - րիկն եմ:

Մար, սար,
Բաղի դոնից դուրս ելա,
Ջան, զան,
Արևի պես լուս ելա:

Մար, սար,
Էն սարին սար չեմ ասի,
Ջան, զան,
Վատ մարդուն զան չեմ ասի:

Մար, սար,
Ես սարերի ծաղիկն եմ,
Ջան, զան,
Ես Լևոցի քոյրիկն եմ:

ԷՍՕՐ ՈՒՐԲԱԹ Է

Աշխարհ
Allegretto ♩ = 80
semplice e giocoso

I
II

Էս օր ուր-բաթ է պասս է, դե՛, հե՛, զըն-գը զըն-գը,
մա - լուլ մի՛ մը - նա

Էս - օր ուր - բաթ է պասս է, դե՛, հե՛,
Սըր-տիկ մա - լուլ մի՛ մը - նա

7

դե՛, հե՛, ջան սըր - տիկ ար - ծա - թե թասս է,
աշ - խարի աշ - խարի մար - դու չի՛ մը - նա

զըն-գը զըն-գը, դե՛, հե՛, ջան սըր - տիկ ար - ծա - թե թասս
աշ - խարի մար - դու չի՛ մը -

13

դե՛, հե՛, զըն-գը զըն-գը, դե՛, հե՛, ջան: Սըր-տիկ ջան:
1. 2.

է նա դե՛, հե՛, զըն-գը զըն-գը դե՛, հե՛, ջան: դե՛, հե՛, ջան:

Էս օր ուրբաթ է, պաս է,
Դե՛, հե՛, զը՛նգը, զը՛նգը,
դե՛, հե՛, ջա՛ն:
Սըրտիկ արծաթե թաս է:
Դե՛, հե՛, զը՛նգը, զը՛նգը,
դե՛, հե՛, ջա՛ն:
Սըրտիկ, մամուլ մի՛ մընա,
Դե՛, հե՛, զը՛նգը, զը՛նգը,
դե՛, հե՛, ջա՛ն:
Աշխարհ մարդու չի՛ մընա:
Դե՛, հե՛, զը՛նգը, զը՛նգը,
դե՛, հե՛, ջա՛ն:

Աշունն եկավ ցողալեն,
Ծառի թըփեր դողալեն.
Սըրտիկ, մալուլ մի՛ մընա,
Աշխարհ մարդու չի՛ մընա:
Կռունկ կանչեց սարերուն,
Ղարիբ տըղեն երերուն.
Սըրտիկ, մալուլ մի՛ մընա,
Աշխարհ մարդու չի՛ մընա:
Ելել եմ ու ճար չունիմ,
Մեռնելու հընար չունիմ.
Սըրտիկ, մալուլ մի՛ մընա
Աշխարհ մարդու չի՛ մընա:

ԲՈՒԸ ԲԱՌԸ

Բուհը՝ բարին

Բարի՛կ - բարիկ՛

Շունչ - պարարիկ.

Ի՞նչ ու ինչպե՞ն

Տնիկ - փնիկ

Բացձածնիկ

Դալարում են

Ոգի - ոգի նվազեցնո՛ւմ,

Պահիկ - պահիկ համաքեցնո՛ւմ:

Բարը՝ ծարկին

Ծարի՛կ - փրուհի՛

Երկրի՛ սրուն.

Էդ ի՞նչ ու ինչ

Թերթիկ ունեն՛

Կարծիր - ձուռն են.

Ու լարում են.

Բոլոր - ծոլոր են թշտորո՛ւմ,

Ոչորո՞ւմ սեր նշտորո՞ւմ:

Ծարկը՝ փտեղիին

Տեղե՛կ - փտեղե՛կ,

Գլխավորե՛կ,

Էդ ի՞նչ ու ինչ

Առակ - առակ՛

Կանաչ - կարագ

Նկարում են.

Ըն ծարկեղետը հեղուն - բեղուն

Ու պարկեղետը եղուն - ծեղուն:

Բոլորն՝ իրար

Միանալո՞ւմ

Յիանալո՞ւմ:

ԲՈՒՍԱԿԱՐԵՎ

Սնունդը՝ ծարին

Ծարի՛կ, ծարի՛կ,

Շունչը անարիկ,

Ի՞նչ ու ինչպե՞ն

Անզուր անյուր,

Բո բուռ ու կուռ

Դալարում են

Դեպք երկին փռեցնո՛ւմ,

Ու ծարկերը գրեցնո՛ւմ:

Ծարն՝ արծաթին

Բուհի՛կ - բուհի՛կ

Կարծեպրուհիկ.

Ի՞նչ ու ինչպե՞ն

Ըն երակներ

Լուստ ակեր

Դալարում են

Եռուն - եռուն կրակեցնո՛ւմ,

Յեռուն - հեռուն ծրակեցնո՛ւմ:

ՊԱՅՐԱԼԸ

Յոգիս թթթեռ

Մի վայր, մի վեր

Յոյս ծովերո՞ւմ թեղեցնո՛ւմ

Յոգիս մի բեր

Անմայր անտեր,

Լույս հովերո՞ւմ հեղեցնո՛ւմ ...

ԱՆԱԳՅԱԶ

Լուսավոր, ջինջ
Clara voce $\text{♩} = 68$

I *p*
 II *p*
 III *p*

Ա - լա - գյազ սարն ամ - պել - ա, վայ լն, լն,
 Ա - լա - գյազ սարն ամ - պել - ա, վայ լն, լն,
 Ա - լա - գյազ սարն ամ - պել - ա, վայ լն, լն,

6

լն, լն, լն, լն, լն, աղ - բեր իր ձին քամ - բել
 լն, լն, լն, լն, լն, աղ - բեր իր ձին քամ - բել
 լն, լն, լն, լն, լն, աղ - բեր իր ձին քամ - բել

12 *f*

ա: Իմ մայ - բիկ ջան, իմ մայ - բիկ ջան:
 ա: Իմ մայ - բիկ ջան, իմ մայ - բիկ ջան:
 ա: Իմ մայ - բիկ ջան, իմ մայ - բիկ ջան:

ԽՆԿԻ ԾԱՌ

Նորագեղ
Grazioso ♩ = 68
p dolce

I
Մեր դր-նա-նը խըն-կի ծառ, Գյու-լո՛ւմ ջան,

II
Մեր դր-նա-նը խըն-կի ծառ, Գյու-լո՛ւմ ջան,

III
Մեր դր-նա-նը խըն-կի ծառ, Գյու-լո՛ւմ ջան,

4
I
ձեր դր-նա-նը խըն-կի ծառ, Գյու-լո՛ւմ ջան:

II
ձեր դր-նա-նը խըն-կի ծառ, Գյու-լո՛ւմ ջան:

III
ձեր դր-նա-նը խըն-կի ծառ, Գյու-լո՛ւմ ջան:

Մեր դրոսանը խընկի ծառ,
Գյուլո՛ւմ ջան,
Ձեր դրոսանը խընկի ծառ.
Գյուլո՛ւմ ջան,
Խընկենին ա բերել բար,
Գյուլո՛ւմ ջան
Իմ խորոտիկ, պղզտիկ յար:
Գյուլո՛ւմ ջան:

Մեր դրոսանը խընկի ծառ,
Նախշուն բլրբուլ վրենն թառ.
Երթար ու գար, շորոր տար,
Սիրուն յարին օրոր տար:

Մեր դրոսանը խընկի ծառ,
Մարջան բլրբուլ վրենն թառ.
Գընար ու գար շրվին տար,
Անուշ յարին թկին տար:

Մեր դրոսանը խընկի ծառ.
Ոսկի բլրբուլ վրենն թառ.
Կարմիր խընձոր աներ տար,
Ալվան ծաղիկ տանել տար:

ՃԱՆԱԴԱՐԳ

Բարակ ուղին աղաւյնով,
Ողբի փակերն դողալով,
Ըամփի ծայրին բուսել է
Կյանքի ծառը ջղալովով:
Ի՞նչ լայն սիրտ է, որ ունի
Այս ճանապարհն Անհունի...
Մարդու, բույսի, գազանի
Եվ թեմպերո թռչունի:

ՀՈՎ - ՍԵՐ

Նուրբ հովի պէս լարերով
Սուրբ ծովի պէս պարելով,
Սերըդ պարուճ պահեսիր,
Սրբին խորքում գահեսիր:
Աշունն եկավ ծառին, սարին հեղելով
Անձրեմ թել էր փռոշ - փռոշ թեմպով,
Պարուկ ծին՝ առին փայրին
Տերեմներդ կանաչ - կանաչ պտղելով:

ՓՇՈՒՐ ՄԵ

Մտի՛ր խորը,
Քրտի խորը,
Վանե՛ն հինը,
Բանե՛ն ծինը:

ՍՐԻԱՅԱՍԿ

Ո՛վ է պտեմել ծովի ծամւոյ
Հովի թամւոյ -
Կամ արդարեւ հասկի փայլիք
Ոսկի ալիք:

ՈՒՌԻ ՅՈՂ

- Մայրի՛կ, ծայրի՛կ,
Սեր ուսնելին ի՞նչ է լայն առջի ափին:

- Հայրի՛կ, հայրի՛կ,
Իր ծյուղերեն ցող է փայլիս կանաչ փափին:

***

Ես սիրեցի անփուշ վարդ,
Տեսա ձերմակ, անփուշ վարդ,
Կրծքիս վրա դրի վարդ,
Հոգոտեցի, բույր ջուներ,
Սրբու ծրուայ բարդ ի բարդ:

Տեսա կարծիր փռոյր վարդ,
Ավանդ ձեռքս ծակոտեց,
Արյուն հոսի վարդեն ցարդ,
Բույրը ծրամբ բծբեն ներս:

ԻԲՐ ՁԱՐԴ

Օրն օր
Երազ առ,
Պահե՛ն վառ՝
Մտքիդ յար
Լուսարու,
Նորեն նոր
Կրակ փայր
Անըսպար՝
Սրբիդ լար
Հուսարու:

ՄՈՆԱ ՅԱՐ

Բայլերգի տեմպով
Tempo di marcia ♩ = 100

I
f Մո՛ - նա յա՛ր. Մո՛ - նա յա՛ր. Մո՛ - նա սի - բուն. Մո՛ - նա յա՛ր: **Fine**

II
f Մո՛ - նա յա՛ր. Մո՛ - նա յա՛ր. Մո՛ - նա յա՛ր. Մո՛ - նա յա՛ր:

III
f Մո՛ - նա Մո՛ - նա. Մո՛ - նա յա՛ր Մո՛ - նա սի - բուն Մո՛ - նա յա՛ր:

5 **Solo** *scerzando* *f* Վար - դա - վա - ող գա - լիս ս. Մո՛ - նա յա՛ր. Մո՛ - նա յա՛ր:
 Այ գյու - լում կան - չող աղ - ջիկ, *mf* Մո՛ - նա յա՛ր *mp* Մո՛ - նա յա՛ր:

Tutti *mf* Մո՛ - նա յա՛ր Մո՛ - նա յա՛ր

mf Մո՛ - նա Մո՛ - նա. Մո՛ - նա յա՛ր, Մո՛ - նա սի - բուն Մո՛ - նա յա՛ր:

9 **Solo** ծա - դի - կը ցըն - ծա - լիս ս Մո՛ նա սի - բուն. Մո՛ - նա յա՛ր:
 ձե - նըդ ծըլ - վը - լա - լիս ս Մո՛ - նա յա՛ր: **D.C. al Fine**

Tutti Մո՛ - նա յա՛ր. Մո՛ - նա յա՛ր:

Մո՛ - նա Մո՛ - նա. Մո՛ - նա յա՛ր, Մո՛ - նա սի - բուն Մո՛ - նա յա՛ր:

ԳՆԱՑԵՔ ՏԵՍԵՔ Ո՞Վ Է ԿԵՐԵԼ ԱՅԾԸ

Հանդարտ, հանգիստ

Giuto $\text{♩} = 126$

I
 Գնա - ցեք տե - սեք ո՞վ է կե - րել այ - ծը. Գնա - ցին տե - սան

II
 Գնա - ցեք տե - սեք ո՞վ է կե - րել այ - ծը. Գնա - ցին տե - սան

5
 գայլն - է կե - րել այ - ծը: Այ - ծըն ու գայ - լը, գայ - լըն ու այ - ծը,
 գայլն - է կե - րել այ - ծը: Այ - ծըն ու գայ - լը, գայ - լըն ու այ - ծը,

9
f **mf**
 ձեզ քա - ռե - կեն - դան, մեզ քա - ռի գա - տիկ:
 ձեզ քա - ռե - կեն - դան, մեզ քա - ռի գա - տիկ:

Գնացեք տեսեք ո՞վ է կերել այժը.
 Գնացին տեսան գայլն է կերել այժը:
 Գայլն ու այժը,
 Այժն ու գայլը,
 Ձեզ՝ քարեկենդան,
 Մեզ՝ քարի գատիկ:
 Գնացեք տեսեք ո՞վ է կերել գայլը.
 Գնացին տեսան արջն է կերել գայլը:
 Արջն ու գայլը,
 Գայլն ու այժը,
 Ձեզ՝ քարեկենդան,
 Մեզ՝ քարի գատիկ:
 Գնացեք տեսեք ո՞վ է կերել արջը.
 Գնացին տեսան թուրն է կերել արջը:
 Թուրն ու արջը,
 Արջն ու գայլը,
 Գայլն ու այժը,
 Ձեզ՝ քարեկենդան,
 Մեզ՝ քարի գատիկ:

Գնացեք տեսեք ո՞վ է կերել թուրը.
 Գնացին տեսան ժանգն է կերել թուրը:
 Ժանգն ու թուրը,
 Թուրն ու արջը,
 Արջն ու գայլը,
 Գայլն ու այժը,
 Ձեզ՝ քարեկենդան,
 Մեզ՝ քարի գատիկ:
 Գնացեք տեսեք ո՞վ է կերել ժանգը.
 Գնացին տեսան հողն է կերել ժանգը.
 Հողն ու ժանգը,
 Ժանգն ու թուրը,
 Թուրն ու արջը,
 Արջն ու գայլը,
 Գայլն ու այժը,
 Ձեզ՝ քարեկենդան,
 Մեզ՝ քարի գատիկ:
 Ձեզ՝ քարեկենդան,
 Մեզ՝ քարի գատիկ:

Ծանոթություն՝ Ա և Բ տակտերը հետագա տներում խոսքերին համապատասխան փոխաջորդելով կրկնվում և աստիճանաբար արագացվում են:

ՔՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՐԿՈՒ ԽՈՍՔ.....	4
ՀԱՅՐ ՄԵՐ.....	6
Ո՞Վ ՄԵԾԱՍՔԱՆՉ ԴՈՒ ԼԵՁՈՒ	7
ԵՍ ԼՍԵՑԻ ՄԻ ԱՆՈՒՇ ՁԱՅՆ	9
ԱԽ, ՄԱՐԱԼ ՁԱՆ.....	10
ԱՆՁԻՆՔ ՆՈՒԻՐԵԱԼ	11
ԼՈՒՄՆԱԿՆ ԱՆՈՒՇ.....	13
ԱՀԱ ԾԱԳԵՅ ԿԱՐՄԻՐ ԱՐԵՎ	15
ԽՈՒՄԱՐ	16
ՄԱՅՐԵՆԻ ԼԵՁՈՒ	17
ԷՍ ԱՌՈՒՆ ՋՈՒՐ Է ԳԱԼԻՍ	20
ԱՊԱՐԱՆԸ ԶԱՐՈՏ Ա.....	22
ԱՆՁՐԵՎՆ ԵԿԱՎ	23
ԿԱԼԵՐԳ	24
ՁԱՆ ԳԱՌՆՈՒԿ.....	26
ՄԱՐ-ՄԱՐ	27
ԷՍՕՐ ՈՒՐՔԱԹ Է.....	28
ԱԼԱԳՅԱԶ	30
ԽՆԿԻ ԾԱՌ	31
ՍՈՆԱ ՅԱՐ	33
ԳՆԱՅԵՔ ՏԵՍԵՔ Ո՞Վ Է ԿԵՐԵԼ ԱՅԾԸ	34

Նվիրվում է Կոմիտասի ծննդյան 145-ամյակին

ԿՈՄԻՏԱՍ

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԽՄԲԵՐԳԵՐ

Կազմող և մասնագետ խմբագիր՝ **Գ.Գ. Ղազարյան**
Հրատ. շարվածքը՝ **Ա.Ռ. Բարսուրյանի**

«Աստղիկ գրատուն» հրատարակչություն

ՀՀ, ք. Երևան, Գևորգ Բոչարի փ. 21
Հեռ.՝ (+374 10) 52 88 00
E-mail: info@astghik.am
www.astghik.am